

Horákovi dostali před samými prázdninami, když se chystali na venkov, záhadné psaní. Vlastně psaní samo nebylo záhadné, nýbrž jen jedno místo v něm. Psaní poslal učitel Padolský, u kteréhož Horákovi bývali o prázdninách. Měl pěknou villu se zahradou a v té ville přenechával Horákovým letní byt. Však právě o tom bytě psal v tom listu, že je pro Horákovy připraven, že v zahradě všecko kvete, že letos bude hojně angreštu, rybízu i malin, a že letos budou mít také novou společnici, která se nedávno ve ville usadila, že ji rád přijal, protože je velmi čilá a veselá, že se s ní Horákovi také spřátelí, a že se ta nová společnice jmenuje „Mify“. A dost. Už ani slova víc o té společnici.

To bylo záhadné místo v listě učitele Padolského. „Mify – Mify –“ opakovaly Horákovy děti – „Mify – Mify –“ Kdo to, co to. Společnice, jaká společnice – A čilá prý a veselá. Proč pan učitel nenapsal, kdo to je. Nač těch tajností. – Mify. – Kdo to je? Slečinka to jistě není. Snad kočka, pejsek. Ach, spíše kočička. – Čilá, veselá. To jistě kočka. Ale u Padolských už kočku mají. Nač ještě druhou. – A o té by tak tajemně nepsal. Nebo snad psík. Ale to jméno se nějak pejskovi nehodí. Než všecko hádání bylo marné.

Horákovi pak oznámili, kdy přijedou do villy, kte-

rého dne, v kterou hodinu. A Madla, nejmladší z Horákových dětí, připsala: „Kdo je Mify?“ Na to došel od učitele Padolského lístek, že se ve ville už všichni těší, že je v určený čas očekávají, a při tom tento řádek: „Mify se také těší. Budete mít z ní radost.“

Děti se smály, to že má Madla odpověď; smály se, ale také se mrzely, nač těch tajností, nač dráždí pan učitel jejich zvědavost. Chce, aby očekávaly, kdož ví co, a ona ta Mify, což jiného nežli nějaké strakaté kotě – Hm, Mify, kočka! Než hádaly zas a byly ještě zvědavější, ač si to nepřiznaly; ale umluvily se, že se pana učitele na Mify schválně nezeptají, až přijedou do villy, aby si nemyslil, že se nemohou dočkat, že jsou tak zvědavý. A také, když pak za týden Horákovi přijeli, když je učitel Padolský od vozu vedl do villy, nikdo z dětí o Mify ani slovíčka, ačkoli cestou dost po očku pozorovaly, nezjevily-li se někde to tajemství pana učitele.

Přemáhaly se, ale když vkročily v přízemí do pokoje, s něhož se vycházelo na zasklenou verandu, obrácenou do zahrady a obrostlou keři popínavých růží, neudržela se Madla a zvolala:

„Pane učiteli, je to kočička nebo pejsek?“

„Kdo?“ ptal se učitel Padolský a jen se usmíval.

„Však vy víte!“ pomáhala Madlina sestra. „Mify!“

„Ah, Mify!“ zvolal učitel, jako by vzpomínal. „Ano, ano, Mify –“

„Kde je! Kdo je! Kdo!“ volaly Horákovy děti.

„Kde je Mify?“ vesele odpovídal učitel. „Šla si zdřímnout. Je v postýlce, odpočívá, hoví si. Ale proto ji přece navštívíme, vaši novou společnici.“

Vešel na verandu.

Horákova rodina za ním. Napřed děti, nedočkavé, divící se, kde že spí ta Mify, a že má na verandě postýlku.

A měla opravdu; postýlku vlastně ne, nýbrž zvláštní lůžko, a to v koutě verandy ve stínu růžových prutů, venku po skle verandy bujně rozrostlých a krásně kvetoucích. Pod zelenem keřů, pod trsy drobných rudých a bílých růžiček stálo to lůžko na stole, starý turecký fez bez střapce na své dýnko postavený, otvorem vzhůru.

Učitel ukázav na temně rudý fez, hlásil tišším hlasem, aby neprobudil:

„To je ta postýlka, tu spí Mify.“

Děti natahovaly krčky, vyjevily oči; Madla stoupla na špičky, aby lépe viděla. Ale spatřily jen něco hustě srstnatého, chvostnatý ohon rozčepejřený. Vyplňoval svršek fezu a zakrýval jako pokrývka něco, co odpočívalo v té čepici. Děti žasly. Nežli mohly vyslovit, vykřiknout, pohnula se chvostová přikrývka, spadla, stáhla se do fezu, odkudž pojednou vyhlédla hlavička malého zvířete bystrých, černých oček, jež mělo na boltcích štětičky černých, lesklých chlupů. „To je Mify!“ představoval žertovně učitel Padolský.

Děti Horákovy zajásaly:

„Veverka! Veverka!“

„Mify! Mify!“

A tlačily se k tmavorudé „postýlce“ pod růžemi, ze které na užaslé děti hleděla černá, chytrá očka, a zabělaly se sněžné zoubky, ostré jako jehličky.

II.

Když si veverku, která na zavolání pana učitele vyskočila mu na ruku, prohlédly, když se jí hodně nahladily, a když ji Madla v náručí pochovala jako panenku, pověděl učitel Padolský příběhy malého, čiperného zvířátka, tmavohnědé Mify. Vypravoval:

„Je to mládě. Dostal jsem je ze Zbečníka od bratra. Tomu ji přinesli z lesa. Dal jsem ji do klece, krmil jsem ji mandlemi, oříšky a mlékem. V kleci měla bidélko, na to skákala a prováděla na něm všelijaké kousky. Když si na mne, na ženu a naši Aničku zvykla, nechal jsem klec otevřenu, a veverka vylezla ven, mně na dlaň a po ruce nahoru až na rameno, kdež se pěkně posadila na bobek, ohon vzhůru a louskala oříšek. Milá Mify se tak ochočila, že jsem ji pak mohl vzít do školy.“

„V kleci?“ ptaly se děti Horákovy.

„Ne, v kapse. Do kapsy jsem ji vstrčil, a tam se pěkně schoulila a zůstala, ani se nehnula. Ukázal jsem ji ve škole dětem, a ty měly z ní velikou radost. Pak mi hoši přinesli druhou veverku; byla rezavé barvy a také mládě. Té jsme dali jméno Fify. Ale ta byla zlá a divoká. Tuhle tmavou Mify mohl jsem vzít do

ruky, kdy jsem chtěl; ale když jsem bral tu rezavou, Fify, ta někdy kousla, ačkoli se v kleci také trochu ochočila a s Mify tam rozmanité veselé kousky a skoky prováděla. Tu Fify jsem si nenechal. Dal jsem ji nahoru do městečka Pláteníkovu chlapci, který ji choval v kleci na zahradě u řeky.

I tato rezavá Fify vycházela pak z klece a toulala se po zahradě, po stromech, poskakovala v korunách jabloní a hrušek, až se jí pojednou zachtělo dál. Jednoho dne zmizela. Hledali ji po zahradě, po stromech, než nikde ji nenašli. A do klece se, jak obyčejně, nevrátila. Nebylo pochyby, že se pustila do vody, že přeplavala řeku a pak že polem doběhla do nedalekého lesa. Pláteníkův Toník čekal den, dva, než nedočkal se. Už svou rezavou veverku oželel; ale v tom znenadání ji zas uviděl. A zase na zahradě. Přeplavala opět řeku, vrátila se a — ne sama. Ještě dvě kamarádky si přivedla.“

Děti Horákovy se zasmály, a nechtěly tomu skoro ani věřit. Ale učitel Padolský to řekl, a bylo to jistě pravda. Opakoval:

„Ano, přišla a dvě kamarádky si přivedla. Ty byly obě černé. Snad jim ta Fify chtěla ukázat, kde se dosud zdržovala, a své obydlí, svou klec. Toník Pláteníkův měl pojednou tři veverky. Ne však na dlouho. Jak znenadání přišly, tak opět zmizely. Podívaly se na zahradu, poskákaly si po jabloních a po hrušních, najedly se oříškův a mandlí, mlíčka se napily, dobře se poměly a pryč. Zmizely; přeplavaly zase řeku a vrá-

tily se do lesa. Z pěkného zajetí do volného, širého lesa ve stráni, kde sice neměly ani mandlí ani oříškův ani mlíčka, ale kde bylo volno, kde mohly se do vůle rozběhnout, daleko lesem se pustit, kde měly semena šišek a chutné bukvice, kdež se mohly podrostem a houštím prohánět a zase po omšných i hladkých kmelech vzhůru letět, na větvích se houpát, se stromu na strom se přehupovat —“

„A již se nevrátily?“

„Ne, už nikdy.“

„A Mify vám nikdy neutekla?“

„Ta nikdy, ani jednou, ta zůstala věrna nám a zahradě. Tou se pořád prochází a prohání, v keřích a po stromech leze. A nás má ráda. Za mnou chodí jako pejsek po zahradě a často vleze za mnou i do pokoje.“

„V kleci už nebývá?“ ptala se Madla.

„Do kléce už nechodí.“

„Ale snad na noc —“

„Ani na noc. Na zahradě zůstává i přes celou noc. Ale ráno si chodí pro snídání. Jak otevru dvéře a zavolám: ‚Mify!‘ už tu je, už čeká.“

„A snídá kafičko?“

„Kafičko ne, ale mlíčko a k tomu schroupne několik mandlí. A pak zase hned běží do zahrady.“

Děti Horákovy se zasmály a jaly se veverku prudčeji hladit. Každý ji chtěl podržet, v náručí pochovat, jak si ji na ráz zamilovaly. Než čiperná Mify těmi prudkými projevy přízně neznámých jí dětí nějak poplašena, vymkla se jim znenadání a hop, byla na po-

dlaze, a nežli se vzpamatovaly z překvapení, mihla se otevřenými dveřmi verandy a zmizela v zahradě.

Zahlédly ji, jak hopkuje přes malý dvorek za verandou, jak zmizela v záhonech bujné zeleniny a květin. A již jí nespattřily. Jistě uklouzla do keřů rybízových a angreštových, rostoucích hustou řadou za záhony zeleniny. Za těmi keři stoupala zahrada vzhůru do svahu, porostlého keři šeříkovými, zákrsky, několika stromy třešňovými, ale i malými borovicemi a nahoře nejvýše bílými břízami a osikami.

Děti se chtěly pustit za veverkou, ale učitel Padolský je upozornil, že by to bylo nadarmo, že by Mify sotva našly a když, že by ji poplašily, proto aby počkaly, však že přijde sama.

III.

Tak se i stalo. Mify se do večera ukázala a ráno zase. To už děti Horákovy pomáhaly jí dávat snídání. Pak už ji samy krmívaly. Mify se s nimi záhy seznámila a spřátelila. Přicházela sama nebo přiskákala na zavolání, pojídala mandle, louskala oříšky, které jí děti přinášely. Zvláštní podívaná pro ně byla, když veverka usednuvši na zadní nožky, majíc chvostnatý ohon vzhůru, držela v předních drápkách oříšek a když bílými ostrými zoubky vyhryzovala skořepinu rychle a nadmíru obratně, až slupky daleko odletovaly, až měla čisté jádro ve zbytku skořepiny jako na talířku. To také bývalo pro ně veselou zábavou, že

Mify, když ji při tom jídle pohladily, divně zavrčela nebo zapískala. Děti Horákovy ji měly rády, ale rády ji také takto poškádlily, jen aby zaslechly její mručení nebo pištění.

Mléko jí dávaly na verandě nebo stavěly talířek na zahradě někam pod keř. Stávalo se, že Mify na zavolání nepřišla a třeba celý den se neukázala, ale mlíčko pod keřem se přece seschlo. Vypila je, když ji neviděli. Jednou však po celé tři dny se neobjevila. To již všichni ve ville se domnívali, že zmizela nadobro, že utekla. Volali ji, hledali; Mify však nikde. Po dva dny zůstalo mléko na misce pod křovím netknuto. Až třetího dne zmizelo. Mify se tedy vrátila, byla-li pryč; nebo si hrála po ty dva dny na schovávanou.

Toho třetího dne ji nejprve shlédla Madlenka, když chtěla z pokoje vystoupit na verandu. Zůstala však v otevřených dveřích radostně překvapena a hned do pokoje prudce kynula, aby šli, aby rychle šli, oznamujíc vzrušeně, ale tlumeným hlasem:

„Mify! Mify!“

Všichni vyskočili a chvatně vstoupili za Madlenkou na verandu, upřeně hledíce tam, kam Madlenka ukazovala, ven na skleněnou stěnu verandy zarostlou větvemi plazivé růže, kdež venku na dřevěné, úzké římsě té stěny ve stínu i v paprscích slunce pobíhala Mify jako myška. Zavolali ji, oběd jí sháněli a ona neuprchla, přišla a dala se, patrně hodně hladová, do jídla. Když si tak pochutnávala na lískovém oříšku,

až slupky kolem stříkaly, nikdo z Horákových ji nepohládil, aby se nerozmrzela a neutekla.

Toho dne vlezla si zas, jak jindy činívala, do své „postýlky“, do starého, vyrudlého fezu na stole v koutě verandy pod růžemi. Vlezla si tam a zase roztáhla nad sebou rozčepejřený ohon jako hebounkou příkrývku a sedřímala si.

Tak se vyplnilo, co učitel Padolský napsal Horákovým dětem do Prahy, že budou mít novou a veselou společnost. Děti a Anička učitelova si s Mify hrály, krmily ji nejen oříšky a mandlemi, ale pak také jádry z veliké, zlaté slunečnice, a napájely ji mlékem. Tmavá veveřice jim občas zmizela, přicházela však obyčejně na zavolání a někdy i nevolána, to když měla hlad. Proháněla se zahradou, pobíhala po římse zaklené verandy v růžovém houští, občas ulehla si ve své „postýlce“.

Když dni se koncem prázdnin ochladily, když přešlo nebo vál studený vítr, přicházela Mify často na verandu. V ten čas děti Horákovy smutněji nežli loňského roku počítaly, že se blíží konec prázdnin, že bude nutno rozloučiti se s roztomilým zvířátkem. Aby si řekly panu učitelovi o Mify, aby si ji vzaly do Prahy, na to nikdo nepomyslel. Nechtěl nikdo ji zbaviti volnosti. Tady měla zahradu, stromy, v Praze by dostala klec; tady žila svobodná, v Praze by se ocitla u vězení.

A přišla chvíle rozloučení. Děti Horákovy vzaly si Mify naposledy do náručí, naposledy si ji podávaly,

hladily ji a naposledy slyšeli její milé, zlobivé vrčení, které se jim tolik líbilo a jemuž tak rády naslouchaly.

Toho rána, kdy měly odjet, zavolaly si ještě jednou milou veverku. A Mify se za chvíli vynořila ze záhonu bujného celeru, přiběhši sem někde shora se svahu, z houštin, z březinek, kdež nad bílými kmeny v měkkých, svislých haluzích listí už zlatě prosvitovalo. Mify přišla, dala se pohladit. Madle se zakalily oči. —

Když děti Horákovy už seděly ve voze, znovu prosily pana učitele, aby jim psal o Mify, aby o ní zvěděly, co dělá, jak se má. Učitel Padolský ochotně slíbil.

IV.

Děti Horákovy v Praze často vzpomínaly na letní svůj pobyt, na villu, zahradu a zvláště na Mify. Hovořily o ní a dychtivě čekaly, bude-li pan učitel psát, pošle-li psaní. Poslal a v něm pěkné zprávy o Mify, že je stále veselá, čiperná, že běhá po zahradě, tam že se schovává a zase přichází na zavolání nebo sama, když má hlad, tak jako o prázdninách, teď ještě častěji sama, když bývá chladněji a sychravo, to že i do kuchyně přichází.

Děti dychtivě naslouchaly těmto zprávám a tím vřeleji pak vzpomínaly, když nastaly studené listopadové dny, kdy vítr pohvizdoval ulicemi a déšť šlehal do oken. Tu si povídaly, jak je u pana učitele na zahradě, že se již nezelená, nekvete, že je jistě opuště-

na a pustne, že s bříz, osik a ostatních stromů a keřů spadalo listí, to že vítr rozhání a roznáší, na verandě že již je také studeno, a Mify, milá, malá Mify že se asi zimou krčí, že snad ji učitelovi na zahradě teď nenechají. Malovaly si to, jak ji pan učitel vzal do stavení, Mify že běhá po pokoji a v kuchyni že je víc a déle nežli na zahradě. Tak se utěšovaly stran veveřice a čekaly zase nové zprávy o ní.

Jednou za pozdního, kalného odpoledne koncem listopadu vstoupil do pokoje k Horákovým dětem jejich otec. Přišel ze své pracovny a nesl v ruce nějaký papír.

„Psaní! Psaní!“ zvolala Madla a po ní ostatní:

„Psaní! Od pana učitele psaní!“

„Ano, od pana učitele,“ přisvědčil otec. Děti se zarazily a mlčky upřely na něj oči, co že to tak vážně povídá.

„Stalo se něco?“ zeptala se paní Horáková.

„Stalo, ano.“

„U pana učitele?“

„V jeho rodině nic, jsou zdraví, ale —“

„Mify!“ zvolala úzkostně Madla.

„Ano, Mify; poslyšte, co píše pan učitel.“ A Horák četl z dopisu učitele Padolského:

„Musím oznámit smutnou novinu, co se Mify přihodilo. Jak jsem již minule psal, tlačila se teď tuze do stavení, zvláště poslední dny, kdy přes tu chvíli strhly se přeháňky a bylo studeno. Tu se Mify někdy ani z kuchyně nechtělo. Ale přece zase vyběhla si na za-

hradu a vydržela tam třeba celé odpůldne. Aby se měla kde ukrýti, když by náhodou dveře do stavení nebo na verandu byly zamčeny a nikdo nebyl venku, uchy-
stal jsem jí u dveří z podlahového plátka jakýsi pelí-
šek, aby si tam mohla vlézt a tam se ukrýt. Často se
tam schovala a několikrát tam i přespala.“

Děti začaly Mify litovat, že musila celou studenou
noc být venku; ale otec jejich na to:

„A což ta rezavá, Fify, a ostatní veverky v lese,
které nemají ani takového pelíšku? Mify nebylo v těch
hadrách podlahových tak zle, když ležela u prahu pod
přístřeškem, kam déšť nemohl a kde bylo dosti za
větrem.“

„A tak co —?“

„Co píše dále pan učitel,“ ptali se všichni.

Otec četl dále:

„Teď čtrnáct dní tomu, v sobotu odpoledne to bylo
už k večeru, chtěl jsem z villy do města. Vykročil
jsem rychle, neboť byl čas do schůze čtenářského
spolku, a taky že se studený vítr proti mně opřel,
když jsem dveře ze síně otevřel. A jak jsem tak chvat-
ně vykročil, šlápl jsem na ty podlahové hadry u prahu
a v tom, jak jsem na ně šlápl, a musím říci, že v té
rychlosti dosti prudce, ucítil jsem, že v nich něco je.
Lekl jsem se, tak se mně kmitlo, že snad veverka —
Ovšem v tuto chvíli tam nebývala, ale přece jsem se
lekl, a zlé tušení mne obešlo. Sehnu se, sáhnu do těch
hadrů. A byla tam, Mify tam byla. Rychle jsem ji
vytáhl. Ani se nehnula, neozvala se, ani kviknout jsem

jí neslyšel, byla bez vlády a z hubičky jí řinula krev. Byla mrtva —“

Když Horák četl, jak učitel Padolský se chystal do města, nastalo v pokoji smutné ticho, neboť všechny pojalo tušení něčeho zlého. Ale když slyšeli o krvi, že Mify je mrtva, vykřikli a začali všichni hlasem litovat ubohé zvířátko a v prvním návalu se i mrzet na pana učitele, že si nedal pozor, že na Mify nevzpomněl —

„A je opravdu mrtvá?“ ptala se Madla, jako by to nebylo možná, jak se jí mihlo, že se pan učitel přece snad zmýlil.

„Opravdu,“ přisvědčil vážně otec, který obsah celého psaní už znal. „Tady opakuje pan učitel, že byla veverka jistě hned mrtva, a jak se on, učitel, hrozně lekl a zarmoutil. Už se domů nevrátil, aby nemusil oznámit, co se stalo, jak nešťastně vykročil. Schoval mrtvou Mify do toho plátna a šel do města. V té schůzi však o nic nedbal, pořád měl jen Mify před očima, jak ji vytáhl mrtvou. Píše pan učitel, jak se tentokrát nerad vracel domů, jak se bál to oznámit, jak paní učitelová a Anička, když zvěděly, co se stalo, daly se do pláče. Ale Mify jim ani neukázal. Dříve nežli jim to pověděl, pochoval ji a neřekl jim pak ani kde, a paní učitelová s Aničkou podnes to nevědí.“

„A nepíše, kde ji pochoval?“ ptali se všichni.

„Píše; toho večera ještě vyhrabal tajně hrob u verandy mezi těmi keři popínavých růží —“

„Pod tou římsou, po které Mify tak často vesele pobíhala —“ vzpomněla lítostivě paní Horáková.

A Madla, majíc oči zaslzeny, a ostatní děti smutně se odmlčevší viděly v duchu ten smutný listopadový večer, jak nahoře na zahradě břízy a osiky u větru se klátí a šumí, jak u verandy haraší holé křoví a stromy, a jak za toho smutného večera zmizela v jamce, vyhrabané u verandy pod růžovými keři, nešťastná Mify. A připadlo jim, že po té verandě už nebude poskakovat, a starý, vyrudlý fez, její „postýlka“, že bude stát prázdný, že se Mify do něho už neschoulí a nepřikryje svým měkkým, rozčepejřeným ohonem. A oni už ji neuvidí —

Toho večera bylo u Horákových smutno. —